

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/9/2015
Identifikačné číslo spisu: 1112225980
Dátum vydania rozhodnutia: 28.09.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1112225980.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu R. F., bývajúceho v K., zastúpeného euroadvokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, so sídlom v Českej republike, Praha 5, Symfonická 1496/9, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o zaplatenie 109,54 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I. pod sp.zn. 25 C 149/2012, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2014 sp.zn. 8 Co 537/2013, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. mája 2013, č.k. 25 C 149/2012- 36 zviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi istinu v sume 109,54 € s príslušenstvom a nahradiť mu trovy konania v sume 24,23 € k rukám právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobe vyhovel z dôvodu uznania nároku žalovanou, ktorý považoval za nesporný. Úrok z omeškania priznal podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože charakter peňažného záväzku majú aj záväzky zo zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 ods. 2 O.s.p., vzhľadom k tomu, že žalobca bol v konaní úspešný a išlo o tzv. drobný spor podľa § 200ea O.s.p. Z tohto dôvodu znížil uplatnené trovy právneho zastúpenia a neuznal za dôvodný úkon právnej služby - príprava a prevzatie zastúpenia s poukazom na tú skutočnosť, že právny zástupca zastupuje žalobcu vo viacerých súdnych konaniach voči žalovanej o nárokoch vychádzajúcich z rovnakého skutkového základu ako v prejednávanej veci. K námietkam žalovanej uviedol, že žalobca nie je ničím limitovaný v spôsobe uplatňovania svojich nárokov a môže podať aj viac žalôb, v ktorých sa domáha voči žalovanej odlišných nárokov vyžadujúcich si

vlastný spôsob dokazovania. Proti tomuto rozhodnutiu vo výroku o trovách konania podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. septembra 2014 sp.zn. 8 Co 537/2013 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade ide o drobný spor, pretože trovy konania uplatnené žalobcom boli neprimerané voči žalovanej pohľadávke, čím boli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p. Zdôraznil, že cieľom súdneho konania je vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže tu prevažovať záujem na vedení konania z hľadiska odmeny advokáta. Zníženie náhrady trov konania o 50% považoval za primerané a správne. Za správne označil aj nepriznanie náhrady trov konania za vyúčtovaný úkon právnej služby - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, nakoľko sa žalobca domáha svojich nárokov voči žalovanej aj v ďalších konaniach a tieto vychádzajú z rovnakého skutkového základu. Odvolací súd nezistil v rámci postupu právneho zástupcu žalobcu rozpor s § 25 ods. 1, 2 O.s.p., ani s § 18 ods. 1 zákona o advokácii a spôsob uplatnenia práv žalobcu nepovažoval za rozporný so zákonom, keď žiadne zákonné ustanovenie neukladá žalobcovi povinnosť uplatniť si jednotlivé nároky podľa § 23 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii jednou žalobou. Pokiaľ teda nejde o identické úkony právnej služby realizované vo viacerých konaniach, má žalobca, za predpokladu dôvodnosti svojho nároku, právo aj na náhradu trov konania. Rozhodnutia, na ktoré žalovaná poukazovala vo svojom odvolaní, nepovažoval odvolací súd za záväzné ani právne významné pre rozhodnutie v tejto veci. Správny bol aj postup súdu prvej inštancie, ktorý zisťoval účelnosť vynaložených trov konania na uplatnenie práva a nepriznal odmenu za úkon právnej služby - pokus o zmier, ktorý nebol hmotnoprávnou podmienkou reálneho uplatnenia nároku na súde.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ako dovolací dôvod uviedla ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (nesprávne právne posúdenie vecí súdom). Odňatie možnosti konať pred súdom videla dovolateľka v tom, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov sú arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené. Nesúhlasila s názorom súdov, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania, pretože náhrada trov nemá smerovať k potrestaniu žalovaného a obohacovaniu sa na jeho úkor ale k tomu, aby sa oprávnenej strane kompenzovali náklady potrebné k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva. Žalobca si uplatňuje nároky na odškodnenie samostatnými žalobami, avšak čo do právneho základu ide o jeden nárok na odškodnenie podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. Bola toho názoru, že právny zástupca žalobcu nepostupuje s odbornou starostlivosťou, ním realizované právne zastúpenie nevykazuje žiadne známky hospodárnosti a jeho konanie odporuje dobrým mravom. Na podporu svojich tvrdení poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v konaní sp.zn. 5 Co 598/2012 a na nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 988/2012.

4. Žalobca k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne a odkázal na obsah svojich doterajších prednesov. Poznamenal, že rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, na ktoré žalovaná odkazuje bolo pre neústavnosť zrušené. Svoje nároky na trovy konania považoval za zákonné a opodstatnené. Dôvody uvádzané žalovanou podľa jeho názoru nezakladajú procesnú prípustnosť podaného dovolania a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré

nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

7. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, proti ktorému podanie dovolania výslovne vylučovalo ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p.

8. Predmetné dovolanie by preto bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. Žalovaná namietala, že napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie sú nepreskúmateľné a arbitrárne. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

10. S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom, avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, 239, § 237 O.s.p.), čo však nie je prejednávaný prípad.

11. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyzhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

12. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom dovolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovanej. Napokon žalovaná ani žiadnym konkrétnym spôsobom neuviedla v čom vidí nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. Ostatné námietky dovolateľky, ktorými spochybňovala rozhodnutia súdov o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia žalobcovi, z hľadiska obsahového spadajú pod činnosť spočívajúcu v právnom

posudzovaní vecí súdom, pri ktorej súd zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy (v danom prípade § 142 ods. 1 O.s.p.). Touto činnosťou súdu ale nedochádza k odňatiu možnosti strane sporu pred súdom konať, lebo právnym posúdením vecí sa jej neodníma možnosť uplatnenia procesných práv v konaní v zmysle vady uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (vid' R 43/2003).

14. Napokon žalovaná výslovne uviedla ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie vecí súdom (§ 241 ods.1 písm./c O.s.p.), ktoré však je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu len v procesne prípustnom dovolaní (vid' R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Keďže dovolanie žalovanej nie je procesne prípustné, dovolací súd sa týmito námietkami nemohol zaoberať.

15. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p., keďže vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. neboli zistené, najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.